

Utökad samverkan mellan domstolar

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar. Syftet med förslagen är att underlätta samverkan mellan domstolarna.

Förslagen innebär bl.a. att justitieråd ges möjlighet att tjänstgöra korsvis i de båda högsta domstolarna och att möjligheterna att delegera beredningsåtgärder utvidgas i hovrätt, tingsrätt, kammarrätt, förvaltningsrätt och hyres- och arrendenämnd. Beredningsåtgärder i dessa domstolar får under vissa förutsättningar delegeras även till någon som är anställd vid en annan allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol eller hyresnämnd.

De utvidgade möjligheterna att delegera beredningsåtgärder syftar bl.a. till att förbättra migrationsdomstolarnas förutsättningar att hålla handläggningstiderna på en rimlig nivå, även när antalet mål ökar kraftigt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:174 Utökad samverkan mellan domstolar.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Utökad samverkan mellan domstolar	5
Propositionen	5
Utskottets ställningstagande	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utökad samverkan mellan domstolar

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
3. lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:174 punkterna 1–3.

Stockholm den 16 maj 2017

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Crister Spets (SD) och Sultan Kayhan (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2016/17:174 Utökad samverkan mellan domstolar. I propositionen föreslår regeringen bl.a. att justitieråd ska kunna tjänstgöra korsvis i de båda högsta domstolarna och att möjligheten att delegera beredningsåtgärder ska utvidgas i hovrätt, tingsrätt, kammarrätt, förvaltningsrätt och hyres- och arrendenämnd.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1, och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Lagförslagen har behandlats av Lagrådet.

Utskottets överväganden

Utökad samverkan mellan domstolar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Korsvis tjänstgöring i de högsta domstolarna

Regeringen bedömer att det finns situationer då en samverkan mellan de båda högsta domstolarna genom korsvis tjänstgöring kan vara av stort värde. Det kan exempelvis handla om mål i den ena domstolen som aktualiserar frågor inom ett visst ämnesområde som någon ledamot i den andra domstolen har särskilda kunskaper om. I vissa fall kan även jävsproblematik på så sätt få en tillfredsställande lösning. En utbytestjänstgöring mellan de två högsta domstolarna under en viss tidsperiod kan också fylla en viktig funktion genom att det främjar ett vidare utbyte både av sakkunskap och erfarenheter inom rättsområden som berör båda domstolsslagen, t.ex. europarättsliga frågor och frågor om skattetillägg, men också av arbetsrutiner.

Genom lagförslagen införs en generell möjlighet för respektive högsta domstol att förordna justitieråd från den andra domstolen att tjänstgöra i den egna domstolen. All korsvis tjänstgöring ska ske på frivillig basis, och det överlämnas till de båda högsta domstolarna att själva avgöra när och på vilka sätt möjligheten till korsvis tjänstgöring ska användas.

Regeringen anser slutligen att kravet på lagfarenhet, dvs. juristexamen eller motsvarande äldre examen, för justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen bör ändras så att det omfattar samtliga justitieråd. I dag ska minst två tredjedelar av justitieråden i Högsta förvaltningsdomstolen vara lagfarna, medan motsvarande regel för justitieråden i Högsta domstolen kräver att samtliga ska vara lagfarna. Regeringen uppger att bestämmelsen framstår som uppenbart otidsenlig och att nu aktuella lagförslag talar för att behörighetskraven i de båda högsta domstolarna bör var desamma.

Utökade möjligheter att delegera beredningsåtgärder

En utgångspunkt för verksamheten inom Sveriges Domstolar är att domstolarna är självständiga myndigheter som var och en ska vara dimensionerad så att arbetsuppgifterna kan utföras av domstolens personal. Det kan dock enligt regeringen i vissa situationer uppstå ett behov av att tillfälligt förstärka en domstol genom utbyte av personal mellan domstolar. Det kan exempelvis handla om en kraftig måltillströmning eller tillfälliga vakanser vid utbildning, pensionsavgångar, sjukdom och liknande. Behovet av

tillfällig förstärkning av personal är särskilt påtagligt i den situation som migrationsdomstolarna befinner sig i. Migrationsmålen har ökat markant sedan 2015 och förutses öka även under 2018, för att därefter avta i antal igen. Utbyte av personal mellan domstolar kan även bli aktuellt inom ramen för olika samverkansprojekt.

En förutsättning för att ett utbyte av personal ska fungera är att de arbetsuppgifter som behöver utföras får delegeras även till personer som inte är anställda vid den egna domstolen. När det gäller dömande uppgifter kan en ordinarie domare förordnas att döma vid en annan domstol än den som domaren är anställd vid. I gällande lagstiftning är det däremot begränsat i vilken utsträckning beredningsåtgärder kan delegeras till exempelvis domstolshandläggare, föredragande, beredningsjurister, notarier och fiskaler i en annan domstol. Många av de åtgärder som behöver utföras inför ett måls eller ärendes avgörande har anställda vid andra domstolar kunskap om och erfarenhet av, oavsett domstolsslag och vilken ort domstolen ligger på. Anställda i en annan domstol bör därmed med endast en kortare introduktion kunna utgöra en reell resursförstärkning, med bibehållen rättssäkerhet i förfarandet.

Utökade möjligheter till personell samverkan bedöms därför kunna bidra till en mer flexibel och mindre sårbar verksamhet och kan säkerställa och ytterligare höja kvaliteten och effektiviteten i domstolarna. De samlade personalresurserna i Sveriges Domstolar bedöms sammantaget kunna användas på ett mer ändamålsenligt sätt.

Delegering av beredningsåtgärder över domstols- och ortsgränser bygger på frivillighet, och regeringen bedömer att det inte kommer att inskränka domstolarnas självständighet sinsemellan.

Slutligen framhåller regeringen att utbildningsaspekter bör beaktas vid bedömningen av lämpligheten för notarier och fiskaler att tjänstgöra vid en annan domstol.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet finner att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas. Med detta föreslår utskottet att riksdagen antar de lagförslag som läggs fram i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:174 Utökad samverkan mellan domstolar:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 e §, 2 kap. 4 § och 3 kap. 4 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Åtgärder som *avser endast* beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av *en annan tjänsteman* som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid *tingsrätten eller vid en förvaltningsrätt* eller en hyresnämnd *på samma ort som tingsrätten*. Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om detta.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § gäller även för andra *tjänstemän* än domare när de utför åtgärder enligt första stycket.

*Föreslagen lydelse***1 kap.**3 e §¹

Åtgärder som *endast avser* beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av *någon* annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid *en allmän domstol, en allmän förvaltningsdomstol* eller en hyresnämnd. Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om detta.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § gäller även för andra än domare när de utför åtgärder enligt första stycket.

2 kap.4 §²

Hovrätten är domför med tre lagfarna domare. I mål som överklagats från tingsrätt *skall* dock minst fyra lagfarna domare delta när hovrätten avgör målet, om tingsrätten bestått av tre lagfarna domare. Om en av de lagfarna domarna får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats, är rätten ändå domför. *Flera* än fem lagfarna domare får inte delta i hovrätten.

Hovrätten är domför med tre lagfarna domare. I mål som överklagats från tingsrätt *ska* dock minst fyra lagfarna domare delta när hovrätten avgör målet, om tingsrätten bestått av tre lagfarna domare. Om en av de lagfarna domarna får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats, är rätten ändå domför. *Fler* än fem lagfarna domare får inte delta i hovrätten.

¹ Senaste lydelse 2009:774.

² Senaste lydelse 2005:683.

I brottmål gäller, i stället för bestämmelserna i första stycket, att hovrätten är domför med tre lagfarna domare och två nämndemän. Om en av de lagfarna domarna eller en av nämndemännen får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats, är rätten ändå domför. *Flera* än fyra lagfarna domare och tre nämndemän får inte delta. *Finns* det inte anledning att döma till svårare straff än böter och *är* det i målet inte fråga om företagsbot, är hovrätten domför även med den sammansättning som anges i första stycket. Detsamma gäller vid handläggning som inte sker vid huvudförhandling.

Vid behandling av frågor om prövningstillstånd *skall* hovrätten bestå av tre lagfarna domare. Ett prövningstillstånd som inte är begränsat enligt 49 kap. 14 a § första stycket får dock meddelas av en lagfaren domare, om frågan är enkel.

Vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse eller efter det att ett överklagande har förfallit vid sammanträde som avses i 50 kap. 10 § eller 51 kap. 10 § är hovrätten domför med en lagfaren domare. Detsamma gäller vid beslut om undanröjande av tingsrättens avgörande sedan käromålet återkallats.

Åtgärder som *avser endast* beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren domare i hovrätten eller, om de inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, av *en annan tjänsteman i hovrätten* som har tillräcklig kunskap och erfarenhet. Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om detta.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § gäller även för andra *tjänstemän* än domare när de utför åtgärder enligt femte stycket.

I brottmål gäller, i stället för bestämmelserna i första stycket, att hovrätten är domför med tre lagfarna domare och två nämndemän. Om en av de lagfarna domarna eller en av nämndemännen får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats, är rätten ändå domför. *Fler* än fyra lagfarna domare och tre nämndemän får inte delta. *Om* det inte *finns* det inte anledning att döma till svårare straff än böter och *om* det i målet inte *är* fråga om företagsbot, är hovrätten domför även med den sammansättning som anges i första stycket. Detsamma gäller vid handläggning som inte sker vid huvudförhandling.

Vid behandling av frågor om prövningstillstånd *ska* hovrätten bestå av tre lagfarna domare. Ett prövningstillstånd som inte är begränsat enligt 49 kap. 14 a § första stycket får dock meddelas av en lagfaren domare, om frågan är enkel.

Åtgärder som *endast avser* beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren domare i hovrätten eller, om de inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, av *någon annan* som har tillräcklig kunskap och erfarenhet *och som är anställd vid en allmän domstol, en allmän förvaltningsdomstol eller en hyresnämnd*. Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela närmare föreskrifter om detta.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § gäller även för andra än domare när de utför åtgärder enligt femte stycket.

3 kap.4 §³

I Högsta domstolen ska det finnas fjorton justitieråd eller det högre antal som behövs. Justitieråden ska vara lagfarna. De får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Ett av justitieråden ska vara domstolens ordförande.

Högsta domstolen får vara indelad i avdelningar. Om Högsta domstolen är indelad i avdelningar, är Högsta domstolens ordförande även ordförande på en avdelning. Ett av de övriga justitieråden är ordförande på annan avdelning.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta domstolen, får den som har avgått med ålderspension från sin anställning som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Det som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

Högsta domstolen får förordna den som är justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen att tjänstgöra i Högsta domstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

³ Senaste lydelse 2010:1391.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 3, 12 och 18 §§ lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Högsta förvaltningsdomstolen består av fjorton justitieråd eller det högre antal som behövs. *Minst två tredjedelar av antalet justitieråd* ska vara lagfarna. *Justitieråden* får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

I Högsta förvaltningsdomstolen ska det finnas fjorton justitieråd eller det högre antal som behövs. Justitieråden ska vara lagfarna. De får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Ett av justitieråden ska vara domstolens ordförande.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta förvaltningsdomstolen, får den som avgått med ålderspension från sin anställning som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. *Vad* som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta förvaltningsdomstolen, får den som *har* avgått med ålderspension från sin anställning som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. *Det* som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

Om justitieråds tjänstgöring i Lagrådet är särskilt föreskrivet.

Högsta förvaltningsdomstolen får förordna den som är justitieråd i Högsta domstolen att tjänstgöra i Högsta förvaltningsdomstolen.

12 §³

En kammarrätt är domför med tre lagfarna ledamöter. Fler än fyra lagfarna ledamöter får inte ingå i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndemän ska ingå i rätten, är en kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får inte ingå i rätten.

Om en av de lagfarna ledamöterna eller en av nämndemännen får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

En kammarrätt är domför utan nämndemän

1. vid prövning av överklagande av beslut som inte innebär att målet avgörs,

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

² Senaste lydelse 2010:1398.

³ Senaste lydelse 2013:85.

2. vid förordnande om saken i avvaktan på målets avgörande och vid annan åtgärd som *avser endast* målets beredande, och

3. vid beslut genom vilket domstolen skiljer sig från målet utan att detta har prövats i sak.

Handläggs ett mål som avses i andra stycket gemensamt med ett annat mål, får nämndemän delta vid handläggningen även av det senare målet.

Bestämmelser om domförhet vid behandling av vissa mål finns i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt. Bestämmelser om domförhet vid behandling av mål om laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900) finns i 13 a §.

Vid behandling av frågor om prövningstillstånd är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet. Detsamma gäller vid behandling av andra frågor i mål där prövningstillstånd krävs för prövning av ett överklagande, om frågorna behandlas före eller i samband med frågan om prövningstillstånd. Vid behandling av en fråga om avvisning av ett överklagande på grund av att det har kommit in för sent är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet.

Vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse är kammarrätten domför med en lagfaren ledamot.

Åtgärder som *avser endast* beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren ledamot i kammarrätten eller, om *åtgärderna* inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna ledamöter, av *en* annan anställd i kammarrätten som har tillräcklig kunskap och erfarenhet. Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om detta.

2. vid förordnande om saken i avvaktan på målets avgörande och vid annan åtgärd som *endast avser* målets beredande, och

Om ett mål som avses i andra stycket *handläggs* gemensamt med ett annat mål, får nämndemän delta vid handläggningen även av det senare målet.

Åtgärder som *endast avser* beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren ledamot i kammarrätten eller, om *de* inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna ledamöter, av *någon* annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet *och som är* anställd vid *en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd*. Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om detta.

18 §⁴

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärd som *avser endast* måls beredande,

1. vid *åtgärder* som *endast avser* måls beredande,

⁴ Senaste lydelse 2016:1148.

2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,

3. vid beslut som *avser endast* rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende och

3. vid beslut som *endast avser* rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och

4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsutten rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som *avser endast* beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av *en annan tjänsteman* som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid *förvaltningsrätten eller vid en tingsrätt på samma ort som förvaltningsrätten*. Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om detta.

Åtgärder som *endast avser* beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av *någon* annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid *en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd*. Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* *meddela* närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförordningen (2011:1244), om besiktning enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152), om uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförordningen eller annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 §

2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförordningen (2011:1244), om besiktning enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152), om *en* uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförordningen eller *någon* annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 §

samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m., mål enligt fängelselagen (2010:610) samt mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål rörande preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m., mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Arrendenämnden består av en lagfaren ordförande och två andra ledamöter, om *annat inte* följer av andra eller tredje stycket. Av de senare ledamöterna *skall* den *ene* såsom ägare av jordbruksfastighet eller på liknande sätt ha förvärvat erfarenhet av arrendeförhållanden och den *andre* vara jordbruksarrendator eller, när ärendet *rör* bostadsarrende, bostadsarrendator.

Arrendenämnden kan bestå av ordföranden ensam vid

1. *företagande* av förberedande *åtgärd*,

2. prövning av fråga om avvisning av ansökan eller avskrivning av ärende,

3. handläggning av överklagande,

4. medling när sådan lämpligen närvaro,

5. prövning av fråga som inte avgörs genom skiljedom, om parterna samtycker till det eller om prövningen är enkel och det är lämpligt med hänsyn till vad ärendet gäller, och

6. prövning av fråga som avgörs genom skiljedom, om parterna begär det.

En förberedande åtgärd som kan företas av ordföranden enligt andra stycket och som inte är av sådant slag att den bör förbehållas ordföranden får utföras av *en* annan *tjänsteman* som har tillräcklig kunskap och erfarenhet

Arrendenämnden består av en lagfaren ordförande och två andra ledamöter, om *inte annat* följer av andra eller tredje stycket. Av de senare ledamöterna *ska* den *ena* såsom ägare av jordbruksfastighet eller på liknande sätt ha förvärvat erfarenhet av arrendeförhållanden och den *andra* vara jordbruksarrendator eller, när ärendet *gäller* bostadsarrende, bostadsarrendator.

1. förberedande *åtgärder*,

2. prövning av *en* fråga om avvisning av *en* ansökan eller avskrivning av *ett* ärende,

3. handläggning av *ett* överklagande,

kan ske utan övriga ledamöters

5. prövning av *en* fråga som inte avgörs genom skiljedom, om parterna samtycker till det eller om prövningen är enkel och det är lämpligt med hänsyn till vad ärendet gäller, och

6. prövning av *en* fråga som avgörs genom skiljedom, om parterna begär det.

En förberedande åtgärd som kan företas av ordföranden enligt andra stycket, och som inte är av sådant slag att den bör förbehållas ordföranden, får utföras av *någon* annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd

¹ Lagen omtryckt 1985:660.

² Senaste lydelse 2005:1061.

och som är anställd vid *hyresnämnden eller vid en tingsrätt på samma ort som hyresnämnden*. Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om detta.

Ledamot skall vara svensk medborgare och får inte vara underårig och inte heller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

vid *en hyresnämnd, en allmän domstol eller en allmän förvaltningsdomstol*. Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om detta.

En ledamot ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig och inte heller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.